

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, telefon
Anniken Friis, 5557 2313
Julie Marie Andersen, 5557 2355
Magne Nesse 5557 2335
Anne Catherine Fasmer Eide, 5557 2132

Vår dato
02.05.2018
Dykkar dato
07.02.2018

Vår referanse
2018/2136 560
Dykkar referanse
11/1044

NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Uttale til konsesjonssøknad om ny straumkabel frå Sima i Eidfjord til Peterhead i Skottland

---

Inngrep som vil påverke vassdrag og kantsone krev særskilt løyve frå Fylkesmannen, jf. vassressurslova § 11. Det må setjast vilkår som sikrar at tiltaket ikkje gir verknader som kan trugetilhøva for anadrom fisk i Sima.

Det vil vere nødvendig med meir opplysningar for å vurdere tiltaket etter forureiningslova.

Vidare planlegging av kablar gjennom kandidat område for marint vern må skje i nært samråd med Fylkesmannen. NVE må som vedtaksinstans handtere saka i samsvar med naturmangfaldlova § 44.

Framlegg til MTA-planen må sendast til høyring til Fylkesmannen, slik at vi kan gi innspel til detaljplanlegging på relevante tema.

Vi viser til søknad om anleggskonsesjon frå NorthConnect for å legge ein likestraumskabel på sjøbotn frå Peterhead i Skottland inn Hardangerfjorden til Sima i Eidfjord. Utbygginga vil på line med andre utanlandskablar bidra til eit større felles energimarknad mellom Norge og andre land. For å kople ilandført straum inn på vårt nasjonale sentralnett vil NorthConnect inngå nærare avtaler med Statnett.

Søknaden gjeld anleggskonsesjon etter energilova. Det er utarbeidd konsekvensutgreiing (KU) etter fastsett KU-program.

Om inngrep og tekniske planar for tiltaket

Samla lengde på kabelen er 665 kilometer, og traseen gjennom Hardangerfjorden vil vere om lag 180 kilometer. Det skal leggjast to kablar ved sidan av kvarandre. Søknaden opplyser ikkje samla breidde på traseen, med figurane illustrerer at kablane skal ligg med 10 til 50 meters avstand.

I arbeidet med å leggje kabelen vil ein bruke eit spesialfartøy. Kabelen vil i hovudsak bli grave ned i sjøbotnen, eller den vil bli dekt over av masser. Dette skal skje mekanisk eller ved vannjetbasert plogsystem. På djupne over 200 meter kan kabelen liggje utan å vere dekkta til.

Ilandføring kan skje på to alternative stader, nord for Prestekoneholet eller frå Simaelva. Sistnemnde lokalisering er ikkje vist på kart i konsesjonssøknaden, men skissert i KU-rapport for friluftsliv. Tiltakshavar prioriterer alternativet ved Prestekoneholet. Kabelen vil bli lagt i grøft om lag 300 meter inn fram til planlagt omformarstasjon, eit anlegg på om lag 50 dekar.

Bekken som kjem frå fjellsida nordvest for anlegget og renn i fjorden ved Prestekoneholet må, slik vi forstår søknaden, få nytt kunstig løp langs bygningskroppen for omformarstasjonen, då stasjonen er plassert over eksisterande elveløp, jf. situasjonsplanen i søknaden.

Tilkopling til transformatorstasjon til Statkraft er primært søkt som luftline (420 kV) over Simaelva, om lag 150 meter. Alternativ løysing er jordkabel. Vurdert ut frå omsyn til kostnader, drift og andre verknader meiner tiltakshavar at luftline er beste løysing.

Vurdert ut frå situasjonsplanen (figur 3-5), ervervsplan (figur 1-3) og skildring i søknaden vil utbygginga krevje følgjande planformål:

- Byggjeområde med omformarstasjon (bygg på 22 000 m², høgde 25 meter), AC-anlegg, interne vegar, vollar mot flaumar og skred, ny vassveg for bekk i sør.
- Område for varig bruksrett til kabeltrase med breidde 12 meter, luftline/kabel til Sima transformatorstasjon, område for rassikring, riggområde ved kai og ny trase for Fv103 mellom kai og stasjon
- Anlegg for mellombels bruk; riggområde (12 dekar) og rassikringsområde.

Kommuneplanens arealdel for Eidfjord (2011-2022) viser i hovudsak LNF-område i Simadalen, 100 meter byggeforbodssone langs vassdraget og tekniske anlegg på nordsida av elva. Tiltaksområdet til NorthConnect i Sima ligg innanfor område som er regulert til industriformål i reguleringsplanen frå 1987.

Søklar sin vurdering av konsekvensar for natur og miljø

Friluftsliv og naturmangfald

Simaelva med tilhøyrande vegetasjonsbelte er viktig for friluftsliv, opplevingsverdi og landskap. Dette er knytt til bading og fiske langs elva og turgåing og sykling langs vegen. Det er gjort ulike tiltak for å betre tilhøva for fisk og for friluftsliv knytt til fiske. Turen opp til fjellgarden Kjeåsen er av regional verdi og interesse. Heile Hardangerfjorden er viktig for båtlutfart og badeliv, anten på sjøen eller kring friluftsområde på land. Her finn vi både lokalt og regionalt viktige område. Utfordringane knytt til friluftsliv vil vere høgast i anleggstida. Konsekvensar for friluftsliv og ferdsel er i hovudsak sett til *ubetydeleg – liten negativ*.

I tiltaksområdet for stasjonen i Sima er det registrert gråor-heggeskog som vil bli negativt påverka av utbygginga, både ved direkte inngrep/nedbygging og ved endra vassføring i området. Konsekvensar for naturmangfaldet er sett til *middel negativ*.

Konsekvensar for anadrom fisk er ikkje eige tema i konsekvensutgreiinga, men er omtala indirekte, under omtale av friluftsliv og utslepp. Dersom det vert aktuelt å krysse Simaelva med kabel vil ein prøve å minimalisere påverknaden på fisk i vassdraget.

Sjøkabelen vil gå rett gjennom Ytre Hardangerfjorden, eit kandidat område i marin verneplan med viktige naturførekomstar som korallar og svaumar. Kabelen må krysse ei israndavsetning. Også andre stader langs traseen i Hardangerfjorden finn ein korallrev. Tiltakshavar vil justere traseane slik at ein i mest mogleg grad unngår å treffe sårbare marine naturområde eller førekomstar. Konsekvensar for naturtypar er ut frå dette sett til *middels/stor negativ*.

Arealbruk, forureining, støy, flaum- og skred

Tiltaket vil ikkje kome i konflikt med byggeforbodssone langs Sima. Konsekvensutgreiinga konkluderer med at tiltaket ikkje vil få negative arealmessige konsekvensar, men tar ikkje omlegging av bekken i sør med i denne vurderinga.

Plasseringa av omformarstasjonen nær Simaelva og bratte fjellsider gjer det nødvendig å vurdere risiko- og sårbarheit knytt til flaum og skred. Det er foreslått bygging av skredvollar som avbøtande tiltak.

Tiltaket kan føre til utslepp og avrenning til resipient, som kan gi negative verknader for anadrom fisk og drikkevatt/grunnvatn. Dette gjeld generelt, men spesielt i anleggsfasen. Risikofaktorane for tiltaket er samla i tabell 5-1 i konsekvensutgreiingsrapport B-1. Forslag til avbøtande tiltak går fram av tabell 6-1 i fagrapporten. For å avbøte moglege negative verknader av tiltaket er det foreslått å utarbeide ein miljøoppfølgingsplan for å hindre forureining i anlegg- og driftsfasen. Planen skal mellom anna omfatte handtering av kjemikalier og avfall, rutinar ved transport og lagring. Konsekvensane ved avrenning til resipient er sett til *middel negativ* i anleggsfasen.

Det er utført støyvurderingar. Ved montering av støydempende tiltak vil grenseverdier for gul sone bli innfridd, jf. anbefalte grensar i Miljødirektoratet sin støytettleiar T-1442.

Fylkesmannens merknader

Arealinngrep og naturmangfald

Konsesjonssøknaden gir ikkje utfyllande opplysningar om aktuelle inngrep som graving, sprenging eller alternativ arealbruk for kabel og utfylling av elv i sør. Dette gjer det vanskeleg å ta stilling til samla arealkonfliktar. Vi legg til grunn at relevant informasjon vil kome fram av miljø-, transport- og arealplanen (MTA-plan) når den kjem på høyring.

Konsekvensar for anadrom fisk i Sima er ikkje omtalt spesielt i konsekvensutgreiinga, men kjem fram indirekte under andre tema. Simavassdraget er anadromt om lag 4,3 kilometer. Sjøaurebestanden er livskraftig og sjølvreproduserande, medan laks gyt og veks opp i elva. Bestandane av anadrom fisk er under sterkt press i store deler av Hardangerfjorden. Det er difor viktig å sikre at tiltaket ikkje gir verknader som kan true tilhøva for fisken.

Alle inngrep som vil påverke vassdrag og kantsone krev særskilt løyve frå Fylkesmannen, jf. vassressurslova § 11. Dersom bygging av omformarstasjonen fører til at elva må leggjast om, må NVE truleg og vurdere tilhøvet til vassressurslova.

Fylkesmannen melde oppstart av planarbeidet for marint vern av eit areal i Ytre Hardangerfjorden i 2015. Verneforslaget med tilhøyrande framlegg til verneforskrift og avgrensing var til høyring i 2017, og Fylkesmannen har summert opp høyringsuttalene og

sendt over vår tilråding for vern til Miljødirektoratet hausten 2017. Verneforskrifta er ikkje vedteken og dermed ikkje gjeldande, og saka kan såleis ikkje handterast etter denne. Derimot må saka vurderast i lys av naturmangfaldlova § 44, for å sikre at vernekvalitetar ikkje går tapt medan den formelle verneprosessen pågår. Det er vedtaksinstansen, i dette tilfellet NVE, som må gjere denne vurderinga.

Det er miljøet på havbotnen, og særleg dyrelivet der, som er utgangspunktet for framlegget om marint vern. Tiltakshavar har gjort ein vesentleg innsats for å finne ein mogleg trase som ikkje skadar korallrev og andre kartlagde biologiske førekomstar fysisk. Men tiltaket medfører graving og spyling og i tillegg tilføring av vesentlege mengder tildekkingsmateriale. Vi har forstått at inntil 11 000 m³ tildekkingsmassar er det maksimale. Vi vil likevel peike på at dette tiltaket i utgangspunktet er i strid med framlegget til verneforskrift.

Vi er usikre på sekundærkonsekvensane av slik aktivitet, om kor langt finpartiklar vil drive med straumen og om dette kan gje varig skade på korallar, svampar eller anna viktig dyreliv på havbotnen. For å avgrense mogleg skade og/eller belastning på sårbar natur må naturmangfaldslova § 12 om miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar takast i bruk. Tiltakshavar skal bruke beste tilgjengelege teknologi når kabelen skal gravast ned og dekkast til. Dette kan til dømes vere å minimere oppvirvling av sediment ved å «suge opp» undervegs og deponere massane lengre i frå dei sårbare områdene. Steinmassar som skal brukast til å dekke til kabelen kan vaskast før bruk slik at finpartiklar vert fjerna.

Når det gjeld omsynet til kandidatområde for marint verneområde legg vi soleis til grunn at ein vil justere traseen for å unngå spesielle førekomstar på havbotnen, også ved passering av israndavsetninga. Det er og viktig å ta omsyn til korallreva som er registrert ulike stader i fjorden.

Vidare planlegging må skje i nært samarbeid med Fylkesmannen, men NVE må som vedtaksinstans handtere saka i samsvar med naturmangfaldlova § 44.

Forureining

Utgreiingsprogrammet omfattar utslepp og avrenning, og det går fram at det vil vere krav om løyve etter forureiningslova for tiltaket. Det vil vere nødvendig med meir opplysningar for å vurdere tiltaket etter forureiningslova, spesielt for anleggsfasen.

Det er foreslått å utarbeide ein miljøoppfølgingsplan. Denne må innarbeidast som del av Miljø-, transport- og arealplanen (MTA-plan), som skal godkjennast av NVE. Framlegg til MTA-planen må sendast til høyring til Fylkesmannen.

Samfunnstryggleik og beredskap

Området for omformarstasjonen er utsett for fleire typar naturfare; flaum, jord- og flaumskred, snøskred og steinsprang. Det er gjennomført kartlegging i form av flaum- og vasslinjeberekningar og vurderingar av skredfare i fleire steg, og det blir konkludert med behov for sikringstiltak i form av sikringsvoll både med omsyn til flaum og skred. Så langt vi kan sjå blir det ikkje tatt stilling til konkrete sikringstiltak i konsesjonssøknaden, men vist til at dette skal avklarast i samråd med lokale myndigheiter ved prosjektering og at det skal gjennomførast ytterlegare undersøkingar.

I vurdering av flaumfare frå 2017 har ein sett på to alternative plasseringar av stasjonen, og eit alternativ II blir tilrådd. Det går ikkje klart fram av skredfarekartlegging frå 2017 dekkjer heile området med dei to alternativa frå flaumfarevurdering. Vi tilrår at NVE forsikrar seg om at heile det aktuelle området er kartlagt tilstrekkeleg for all naturfare.

Vi kan ikkje sjå om det er gjort vurderingar av handtering av eventuelt overvatn i planområdet som kan kome inn i planområdet frå sør. Skredfarevurderingar som er utarbeida til konsesjonssøknaden omtalar vasstrenger i fjellsida. I NEVINA er det avmerka ein vasstreng med utløp inn i planområdet. Det er viktig å ta omsyn til forventna framtidig nedbørsauke ved vurderingar av dette.

Vi kan ikkje sjå om det er gjort vurderingar av risiko og sårbarheit knytt til andre typar hendingar enn flaum, skred og havnivåstiging. Døme på andre aktuelle tema kan vere hendingar utanfor planområdet som kan få konsekvensar for tiltaket.

Fylkesmannen meiner det med fordel kunne vore avklart konkrete sikringstiltak i samband med konsesjonssøknaden, og ikkje utsetje dette til detaljplanlegginga.

Med helsing

Kjell Kvingedal
miljøvernssjef

Anniken Friis
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:

Eidfjord kommune	Simadalsvegen 1	5783	Eidfjord
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	Bergen
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Forum for Natur og Friluftsliv i Hordaland v/ Bergen Turlag	Tverrgt. 4/6	5017	BERGEN